

**ΚΥΘΡΕΩΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ
ΚΥΠΡΟΥ
(ΜΕΡΟΣ Β' - ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΓΓΛΟΚΡΑΤΙΑΣ)**

Κώστας Ζ. Γιαννός

Εισαγωγικά:

Στο Μέρος Α' της έρευνάς μας δημοσιεύθηκαν Κυθρεώτικα Έγγραφα, που αναφέρονται στην περίοδο της Τουρκοκρατίας. Με το Μέρος Β', γίνεται έκδοση, όσων εγγράφων, αναφέρονται στην περίοδο της Αγγλοκρατίας. Για άλλη μια φορά τονίζουμε ότι, τα έγγραφα αυτά, είναι αυθεντικό ιστορικό υλικό, χρήσιμο, για τους ερευνητές.

Έγγραφο βιβλίου ΛΘ" με αυξ. αριθμ. 25

Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε,

Βαρυθύμως οι υποφαινόμενοι εμάσθουμεν ότι, ο Άγγλος Διοικητής Αμμοχώστου έκειρε την κεφαλήν, τον πώγωνα και τον μύστακα, δύο ιερέων του ελληνικού κλήρου. Η άλογος και υβριστική αυτή πράξις του Άγγλου Διοικητικού προσβάλλουσα, όχι μόνον τον Ελληνικόν κλήρον, αλλά και όλον το έθνος ημών κατεπίκρανεν δικαίως και ημών τας καρδίας και εξήψε την αγανάκτησιν ημών, ουχί κατά του Αγγλικού έθνους, του χαίροντος παγκοσμίαν υπόληψιν πολιτικής φρονήσεως, αλλά κατά του παραλόγως τολμήσαντος υβρίσαι το έθνος και την θρησκείαν ημών, διοικητού. Δια τούτο συνελθόντες, παρακαλούμεν δια ταύτης μας την υμετέραν Μακαριότητα, όπως ενεργήσασα ικανοποίηση την προσβληθείσαν φιλοτιμίαν ολοκλήρου του έθνους ημών, ου κεφαλή η υμετερα Μακαριότης.

Δέξασθε παρακαλούμεν Μακαριώτατε-Δέσποτα, τα νιικά ημών προσκυνήματα, μεθ' ών διατελούμεν της υμετέρας Μακαριότητος, τέκνα πνευματικά.

Κυθραία 25 Μαΐου 1879

Θ. Ι. Φραγκούς, Σταυρ. Οικονομίδης, Χριστόδουλος Φραγκούς, Μιχαήλης Παπαϊωάννου, Χ"Παύλος Χ"Μιχαήλ, Κωνσταντίνος Δανιήλ, Χαράλαμπος Χ"Ρούσου, Γεώργιος Χ"Χριστοδούλου, Θεοχάρης Μιχαήλ, Χ"Γεώργιος Κασσάρτου, Μιχαήλ Χ"Δημητρίου, Κ. Χ"Χριστοδούλου, Ζαχαρίας Βραχίμη, Ιωάννης Τζορτζή, Νικόλας Χριστοδούλου, Γεώργιος Χριστοδούλου, Χ"Παντελής Μιχαήλ, Αντώνης Μιχαήλ, Τσοουλής Νικόλα, Παυλής Γεωργίου, Σάββας Πετρή, Ιωάννης Παύλου, Κωνσταντίνος Μιχαήλ, Γεώργιος Φιλίππου, Κωστής Γεωργίου, Ιωάννης Χ"Παντελή, Μιχαήλ Αντωνίου, Νικόλας Χριστοδούλου, Γιαννής Νικόλα, Γιακουμής Σάββα, Τσοουλής Χ"Νικόλα, Μιχαήλης Κυριάκου, Χριστόδουλος Χ"Μιχαήλ, Βραχίμης Ζαχαρίου, Γεώργιος Χριστοδούλου, Δημήτρης Γεωργούλη, Χ"Ιωσήφης Ιωσήφ, Χριστόδουλος Χριστοφή, Χ"Λούκας Χ"Ιωάννη, Χ"Αναστάσης Χ"Χριστοφή, Ιωάννης Παπαζαχαρία, Λαμπριανός Παπαγεωργίου, Λοϊζής Χ"Γεωργίου, Χριστοφής Γιακουμή, Μιχαήλ Χ"Γεωργίου, Χ"Γεώργιος Χ"Κουσής, Χ"Ιωάννης Χ"Γεωργίου, Ιωάννης Χ"Χριστοδούλου Σαουρής Καλλονέμου, Παντελής Γεωργίου, Σ. Γ. Πάφιος, Σάββας Χριστοδούλου, Ζαχαρίας Ανδρονίκου, Χριστόδουλος Χ"Λούκα, Χ"Χριστόδουλος Μιχαήλ, Γεώργιος Γεωργίου, Νικόλας Χ"Ιωάννου,

Χ"Μιχαήλ Χ" Ιωάννου, Παύλος Μενίκου, Νικόλαος Χριστοφή, Χ"Χρήστος Χ"Λοΐζου, Σ.Ι. Ζαμπακίδης, Χ"Ιωάννης Ζαμπάκκος, Κωστής Χ"Ιωάννου, Γιαννακός Γαβριηλίδης, Χ"Γεώργιος Χ"Ιακώβου, Κωστής Χ"Σιντζιέρη, Χ"Αθανάσης Γεωργίου, Χ"Γιώρκης Χ"Αθανασίου, Μιχαήλης Χ"Αθανάση, Χριστόδουλος Παπαϊωάννου, Χ"Κωνσταντίνος Χ"Νικόλα, Ιωάννης Χ"Χριστοφή, Χ"Κακουλλής Χριστοδούλου, Χ"Κωνσταντίνης Χ"Μιχαήλη, Χ"Νικολής Περδίου, Γεώργιος Πανταζή, Χ"Μιχαήλης Φιλίππου, Χ"Παύλος Παπαχριστοδούλου. Πέτρος Παπαχριστοδούλου, Χ"Γεώργης Κονκονής, Χ"Σάββας Χ"Χριστοδούλου, Σάββας Χ"Χρυσάφη, Χ"Νικόλας Ακαθιώτης, Ζαχαρίας Χ"Ιωάννου, Σταυράκης Χ"Ιωάννου, Χ"Σάββας Χ"Αντώνη, Χ"Σάββας Περδίου, Πετρής Παπαλακώβου, Χρήστος Παπαλακώβου, Χαράλαμπος Παπαλακώβου, Χ"Χριστοφής Νικολάου, Χ"Αβραάμης Αντωνίου, Βασίλης Χριστοδούλου, Δημήτρης Χ"Σάββα, Χ"Βασίλης Παπαχριστοδούλου, Ιωσήφης Πέτρου, Καλλής Ζαμπάκκου, Γεώργιος Χ"Δημήτρη, Χ"Πετρής Παπαλοΐζου, Σάββας Παπαλοΐζου, Χριστόδουλος Σάββα, Θεολόγος Χριστοδούλου, Χριστόδουλος Θεολόγου, Λουκάς Χ"Πετρή, Λουκάς Χ"Παπαχριστοδούλου, Ιωάννης Παπαχριστοδούλου, Χ"Αντώνης Γερόλεμος, Θεμιστοκλής Σταύρου, Παναής Χριστοδούλου, Μιχαήλης Ζαχαρία, Ζαχαρίας Μιχαήλη, Αντωνής Μιχαήλη, Κωστής Μιχαήλη, Γεώργιος Μιχαηλίδης, Μιχαήλ Χριστοφίδης, Ιερώνυμος Χ"Πέτρου, Χ"Δημήτρης Γεωργίου, Χ"Γεώργιος Χ"Πέτρου, Μιχαήλης Ιωάννου, Χ"Δημήτρης Γεωργίου, Θεοχάρης Παπαχριστοδούλου, Ιερώνυμος Παπαχριστοδούλου.

Σημείωση: Χρειάστηκε ιδιαίτερη προσπάθεια για την ανάγνωση, μέσα από τις υπογραφές, των ονομάτων, των κατοίκων

της Κυθρέας. Για χάρη της ιστορίας, δημοσιεύονται όλα τα ονόματα, με διορθωμένα τα ορθογραφικά λάθη.

Εγγραφο βιβλίου ΙΣΤ' με αυξ. αριθμ. 97

«Προς την Α.Μ. οι προύχοντες της Κυθραίας Παπαιωάννης Οικονόμος, Πρωτοπαπάς Ζαχαρίας Ιωάννου, Θ.Ι. Φραγκούς, Χ"Χρήστος, Χ"Λοΐζου, Χριστόδουλος Φραγκούς, ότι: προ ημερών εστάλη παρά της Κυβερνήσεως προς τον Πρόεδρον της Σχολής διαταγή, ίνα δώσει πληροφορίας περί του Σχολείου, του Διδασκάλου, του μισθού του, των τάξεων, των μαθητών και άλλων διαφόρων. Εις ταύτα πάντα απήντησαν προς τον Διοικητήν Λευκωσίας ότι: πρόεδρον έχομεν την Α.Μ. τον Αρχιεπίσκοπον, εις όν και στέλλομεν τον φάκελλον της Κυβερνήσεως. Εφ' ώ και παρακαλούσι την Α.Μ., όπως οδηγήσει αυτούς διά τα περαιτέρω».

Τω Μακαριωτάτω Αρχιεπισκόπω Κύπρου

Κυρίω Κυρίω Σωφρονίω

Εις Αρχιεπισκοπήν

Μακαριώτατε,

Προ ημερών εστάλη παρά της Κυβερνήσεως, προς τον πρόεδρον της Σχολής μας φάκελλος περιέχων διαταγήν προς αυτόν, ίνα δώσει διαφόρους πληροφορίας, περί του Σχολείου μας, περί του διδασκάλου μας, περί των μαθητών και περί των μαθημάτων και περί των τάξεων των και περί της φοιτήσεως και απουσίας των μαθητών, περί του μισθού του διδασκάλου, περί εισοδημάτων και εξόδων του Σχολείου και άλλα διάφορα. Εις απάντησιν όλων ταύτων των ζητημάτων, ημεις εγράψαμεν προς την Αυτού Εξοχότητα τον διοικητήν Λευκωσίας, ότι πρόεδρον της Σχολής μας έχομεν και ανα-

γνωρίζομεν την Υμετέραν Μακαριότητα, ότι δεν υπάρχει τακτική συστημένη επιτροπή του Σχολείου, και ότι ημείς χωρικοί και απαίδευτοι οι πλείστοι δεν δυνάμεθα να κάμωμεν εκλογήν, ούτε του διδασκάλου, ούτε των βιβλίων τα οποία διδάσκονται τα τέκνα μας. Δια τούτο στέλλομεν, τον σταλέντα εις τον Πρόεδρον της Σχολής μας φάκελλον, εις την Μακαριότητά Σας και παρακαλούμεν αυτήν να ευαρεστηθή να διέλθη τα εμπεριεχόμενα και να διαφωτίση και ημάς και να μας οδηγήση πως πρέπει να κάμωμεν.

Έχοντες δε ελπίδας ότι η υμετέρα Μακαριότης, ως πνευματικώς ημών πατήρ, θα φροντίση και θα βοηθήση τα τέκνα της υμάς, διατελούμεν της υμετέρας Μακαριότητος τέκνα πνευματικά και πειθήνια.

Κυθραία 22 Μαΐου 1882

Παπαϊωάννης Οικονόμος

Πρωτοπαπάς Ζαχαρίας Ιωάννου

Θ.Ι. Φραγκούς

Χ|Χριστος Χ"Λοΐζου

Χριστόδουλος Φραγκούς

Έγγραφο βιβλίου Ζ' με αυξ. αριθμ. 131 ,Τη Α.Μ. οι επίτροποι Αγίου Ανδρονίκου Θ.Ι. Φραγκούς, Χριστ. Αντωνιάδης και ο διδάσκαλος Γεώργιος Μιχαηλίδης, ότι , λόγω της επιθυμίας των κατοίκων και της υπερβολικής ζέσης, προς επιτάχυνσιν των εξετάσεων, παρακαλούν την Α.Μ., όπως ευαρεστηθεί να μεταβή και ιερουργήση εν τω ναώ Αγίου Ανδρονίκου και μετά ταύτα εξετάσει και την Σχολήν»

Μακαριώτατε και Σεβασμιώτατε Αρχιεπίσκοπε πάσης Κύπρου, την Αυτήν Σεβαστήν δεξιάν υϊκώς προσκυνούμεν

Αφ' ενός η μεγάλη επιθυμία ην έχομεν πάντες οι κωμοπολίται Κυθραίας να ίδωμεν την Μακαριότητά Σας εν τη Κωμοπόλει μας και να απολαύσωμεν της εκ της λειτουργίας της Μακαριότητός της μακαρίας ηδονής και άφ' ετέρου η υπέρ μέτρου θερμότης του καιρού, ήτις βιάζη ημάς να κάμωμεν τας εξετάσεις του σχολείου μας, παρακινεί να τολμήσωμεν να παρακαλέσωμεν την ποθητήν ημίν Αυτής Μακαριότητα, όπως ευαρεστηθείσα δέξηται τον κόπον να έλθη να μας ιερουργήση εν τω ναώ Αγίου Ανδρονίκου και μετά εξετάσει και την σχολήν μας.

Παρακαλούμεν δε θερμώς την Μακαριότητά Σας να δεχθή την παράκλησιν μας ταύτην και να εκπληρώση ταύτην. ΕΙ δε εστί τι το κωλύον να γνωστοποιηθή ημίν δια του Ταχυδρομείου.

Διατελούμεν της Μακαριότητος τέκνα πνευματικά και θερράποντες ταπεινότατοι.

Κυθραία 18 Ιουλίου 1893

Θ.Ι. Φραγκούς

Χριστ. Αντωνιάδης

Γεώργιος Μιχαηλίδης

Έγγραφο βιβλίου Κ' με αυξ. αριθμ. 117 «Πιστοποιητικόν του ιερέως της ενορίας Αγίας Μαρίνης Κυθρέας Παπαπέτρου, καθ' ό ο Φώτιος Ιωάννου Πανταζής εγεννήθη τη 25 Μαΐου του 1872 εκ γονέων Ιωάννου και Παρασκευής, ανάδοχος δι αυτού υπήρξεν ο Τοφαλής Νικολάου.

Σημείωσις: Ο αείμνηστος Φώτιος Πανταζής απελθών εις Αθήνας, εξεπαιδεύθη εν τη Σχολή των Υπαξιωματικών, μετέσχε των πολέμων πληγωθείς, επεσκέφθη την Κύπρον. Ήτο ανήρ πράος και παραστατικός και καλοκάγαθος. Ετύγχανεν αδελφός του παρ' ημών ιατρού Κ. Πανταζή».